

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4068,Ekspozycja-wystawy-Wies-polska-miedzy-dwoma-totalitaryzmami-19391945-Sandomierz-.html>
07.04.2026, 03:05

Ekspozycja wystawy „Wieś polska między dwoma totalitaryzmami 1939-1945” - Sandomierz, 7 grudnia 2009 - 29 stycznia 2010

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego Oddział w Sandomierzu zapraszają na wystawę „Wieś polska między dwoma totalitaryzmami 1939-1945”, która eksponowana będzie w budynku Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, ul. Rynek 9 w Sandomierzu, w terminie od 7 grudnia 2009 r. do 29 stycznia 2010 r. Zwiedzanie wystawy: od poniedziałku do piątku 8.00 – 16.00, w soboty i niedziele – po uprzednim kontakcie telefonicznym.

Wystawę poświęcono wsi polskiej w latach okupacji niemieckiej i sowieckiej (1939-1945). Ukazano na niej życie codzienne mieszkańców wsi, a przede wszystkim formy represji stosowane przez aparat okupacyjny agresorów, których symbolem była pacyfikacja kieleckiej wsi Michniów (12-13 lipca 1943 r.). Wśród innych form przemocy ukazanych na wystawie są masowe wysiedlenia ludności Zamojszczyzny, deportacje mieszkańców Kresów Wschodnich oraz eksterminacja Polaków na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej przez nacjonalistów ukraińskich. Zaznaczono też obecność ludowców wśród ofiar akcji wyniszczania polskich elit. Druga część wystawy pokazuje udział działaczy ludowych w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego oraz Rządu RP na Wychodźstwie, a także utworzenie i działalność konspiracyjnych organizacji politycznych, a następnie zbrojnych w okupowanym kraju. W ostatniej części wystawy zaprezentowano sytuację na wsi polskiej po wkroczeniu Armii Czerwonej. Z jednej strony były to działania stanowiące początek nowej władzy na wsi (reformy rolne), a z drugiej dążenie do ujawnienia się podziemnych struktur ludowych. Jednocześnie rozpoczynano budowanie struktur politycznych niezależnych od dotychczasowego kierownictwa ruchu ludowego. Wystawę kończy część poświęcona aresztowaniu przywódców Polskiego Państwa Podziemnego i powstaniu Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej.